

Effektiviseringspotential för Kalmar kommun

Kostnaderna för de kommunala kärnverksamheterna skiljer sig åt mycket mellan kommunerna. Det finns heller inget statistiskt samband mellan kostnader och resultat.

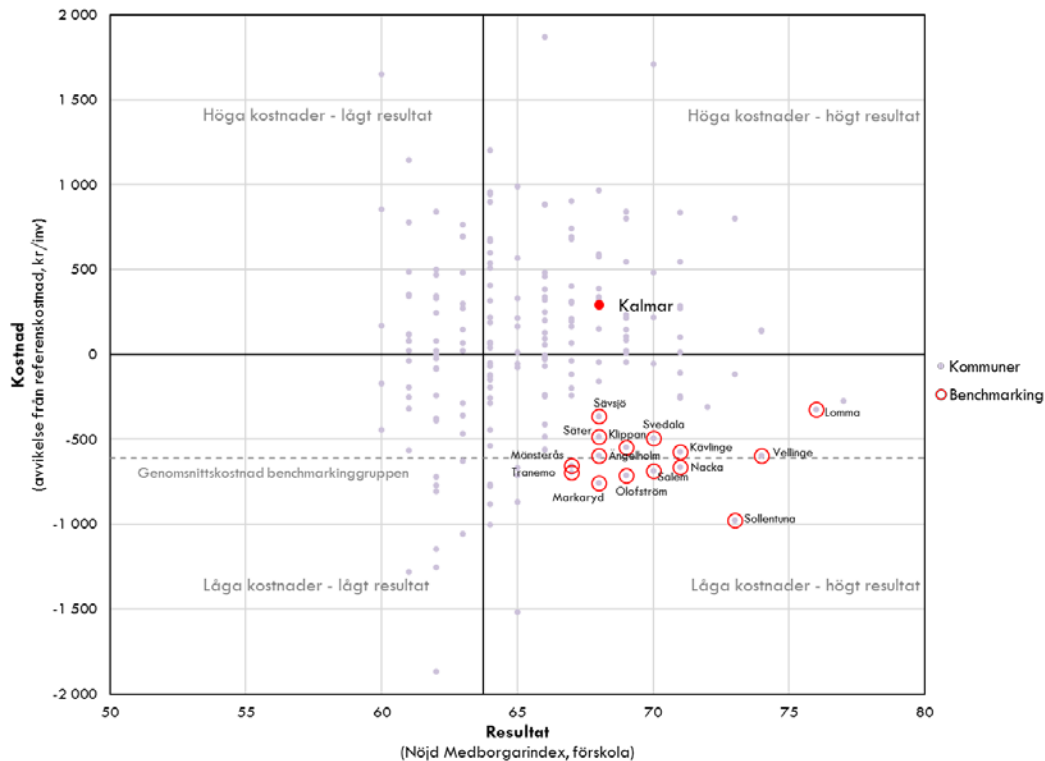
För att undersöka vilken teoretisk potential till effektiviseringar och besparingar som finns, jämförs här hur mycket som skulle kunna sparas om Kalmar kommun bedrev sina verksamheter till samma kostnad som de bäst presterande kommunerna. De bäst presterande kommunerna inom varje område utgör här en *benchmarkinggrupp*, som förmår leverera höga resultat till låga kostnader.

För att inte kommunernas skiftande förutsättningar ska spela in, har både måtten för kostnader och resultat renrats för strukturella skillnader, så långt som möjligt. Kalmars resultat är alltså jämförbart med alla övriga kommuner.

Här studeras de sex största områdena förskola, grundskola, gymnasium, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt stöd och service till funktionshindrade, vilka tillsammans utgör omkring tre fjärdedelar av den totala kommunala verksamheten.

Kostnads- och resultatjämförelse för förskolan

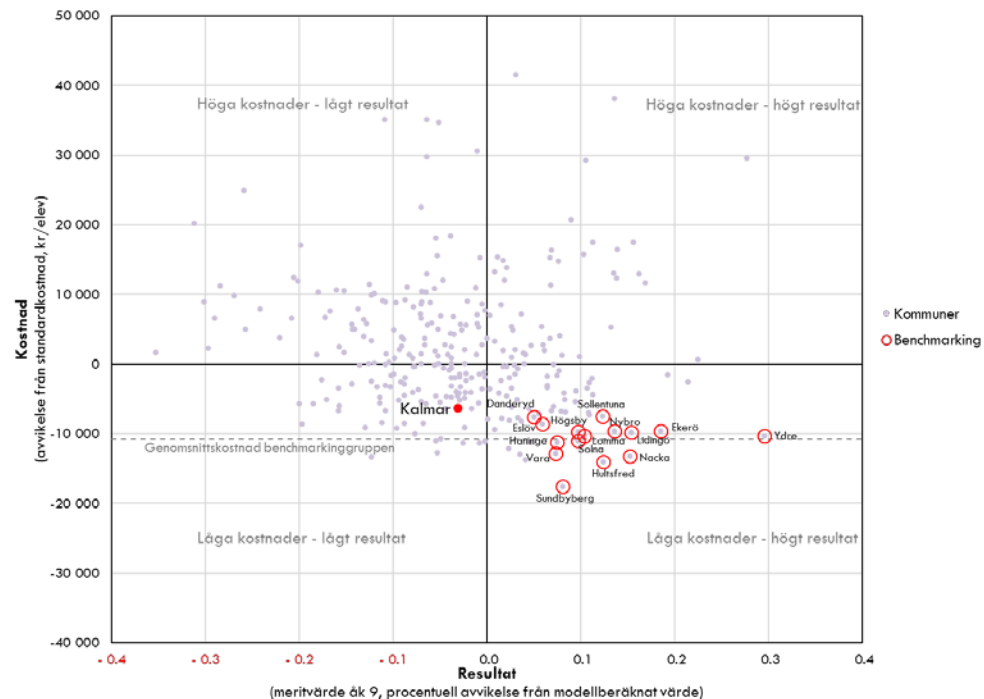
Besparingspotential på **60 miljoner kr**, motsvarande omkring 14 procent.

Förskoleverksamheten i Kalmar kommun bedrivs till högre kostnader än förväntat, men ger också högre resultat än i genomsnitt. Om kostnaden skulle sänkas till genomsnittsnivån för benchmarkinggruppen, skulle det innebära en besparing på **60 miljoner kr**, motsvarande omkring 14 procent.

Besparingspotential på drygt
29 miljoner kr, motsvarande
5 procent.

Kostnads- och resultatjämförelse för grundskolan

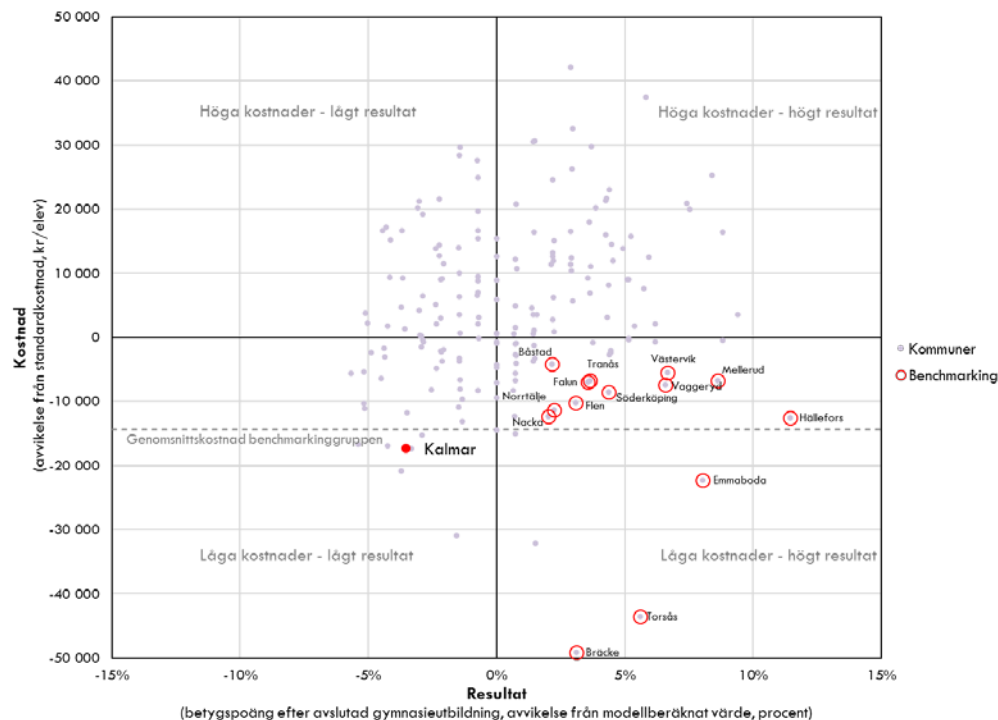

Kostnaden för grundskolan i Kalmar är något lägre än vad som förväntas utifrån kommunens struktur och resultaten i årskurs 9 är också lägre utifrån förutsättningarna. Skulle kostnaden sänkas ytterligare något för att nå genomsnittsnivån för benchmarkinggruppen, innebär detta en potentiell besparing på drygt **29 miljoner kr**, vilket motsvarar 5 procent.

Kostnaderna är redan lägre än benchmarkinggruppens – ingen direkt besparingspotential.

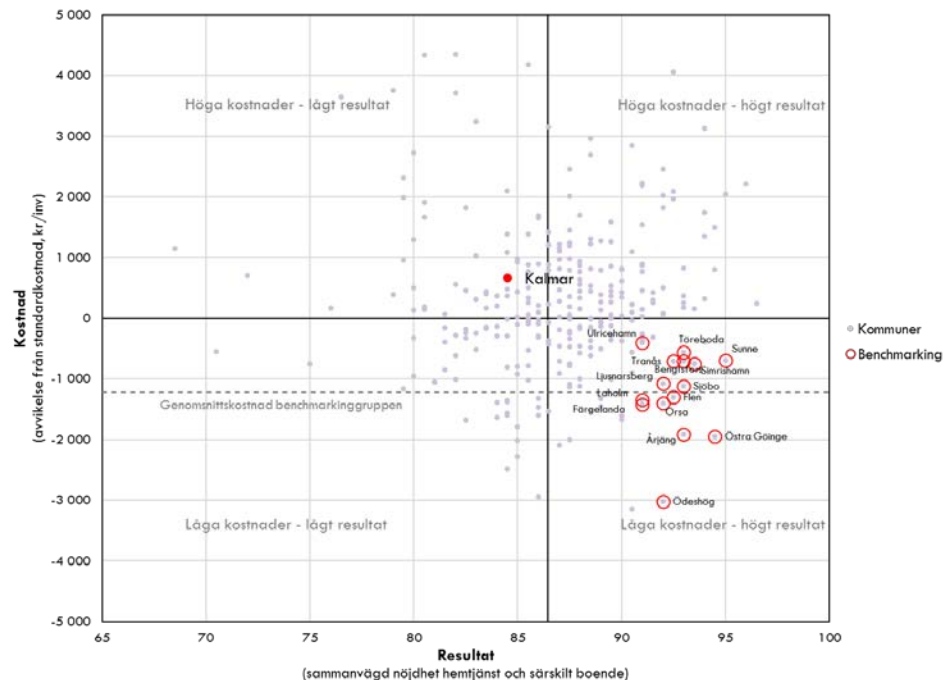
Resultaten för gymnasieskolan i Kalmar, mätt som betygspoäng efter avslutad utbildning, är lägre än vad som förväntas utifrån kommunens struktur. Dock är kostnaden betydligt lägre givet förutsättningarna och ligger till och med under den genomsnittliga kostnadsnivån för benchmarkingkommunerna. Att sträva mot benchmarkinggruppens nivå skulle alltså inte utgöra någon ekonomisk besparing.

Kostnads- och resultatjämförelse för gymnasiet

Besparingspotential
på **117 miljoner kr**,
motsvarande 16
procent.

Kostnads- och resultatjämförelse för äldreomsorgen

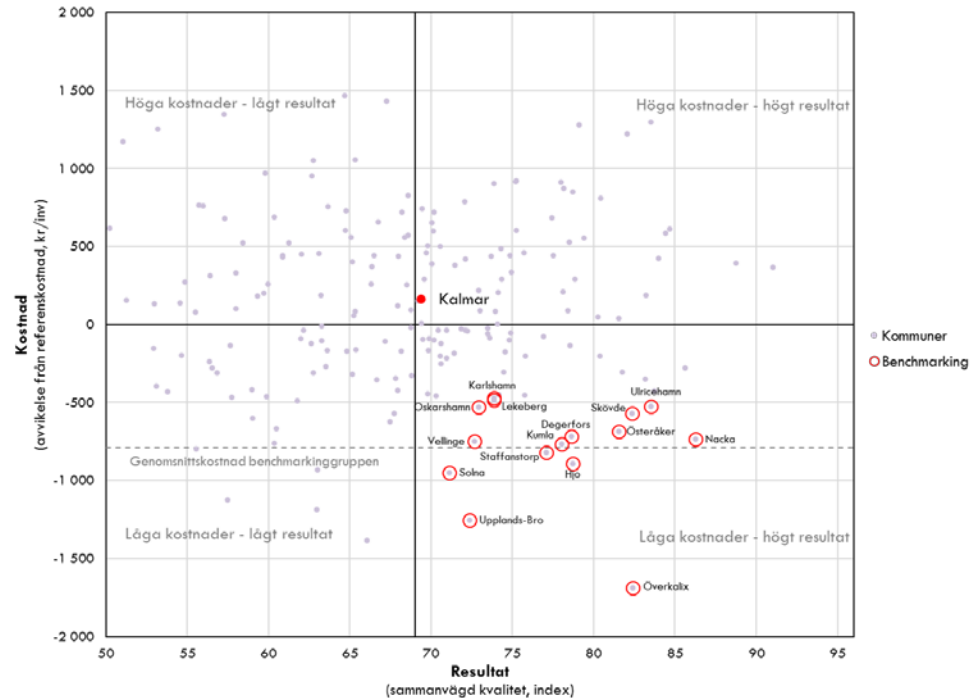

Kalmar kommuns äldreomsorg bedrivs till en högre kostnad än vad strukturen motiverar och ger ett lägre resultat än genomsnittet, mätt som brukarnas totala nöjdhet. En sänkning av kostnaderna till benchmarkinggruppens nivå skulle innebära en ekonomisk besparing på **117 miljoner kr**, motsvarande 16 procent.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

Besparingspotential på nära **64 miljoner kr**, motsvarande omkring 28 procent.

Kostnads- och resultatjämförelse för IFO

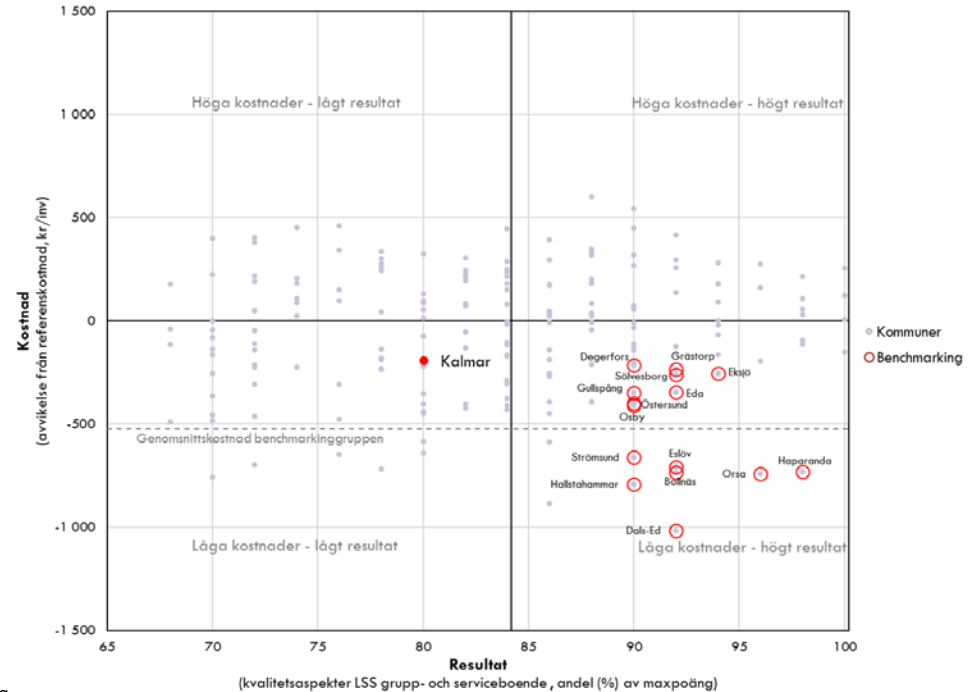

Kostnaden för individ- och familjeomsorgen i Kalmar ligger något över vad som förväntas utifrån kommunens struktur och resultaten är i stort sett genomsnittliga. Skulle kostnaderna sänkas till benchmarkinggruppens medelnivå, skulle denna effektivisering innebära en besparing på nära **64 miljoner kr**, vilket motsvarar omkring 28 procent.

Stöd och service till funktionshindrade (LSS)

Besparingspotential på **22 miljoner kr**, motsvarande 5 procent.

Kostnads- och resultatjämförelse för LSS

Verksamheten för stöd och service till funktionshindrade i Kalmar kostar något mindre än vad som förväntas givet kommunens struktur och ger också något lägre resultat än genomsnittet, mätt utifrån samlade kvalitetsaspekter för LSS grupp- och serviceboenden. En sänkning av kostnaderna till benchmarkinggruppens genomsnittliga nivå skulle innebära en besparing på **22 miljoner kr**, motsvarande 5 procent.

Sammanfattning

Om kostnaderna i Kalmar skulle sänkas till genomsnittsnivån för de kommuner som presterar bäst resultat till lägst kostnad, skulle detta innebära en besparing på **292 miljoner kr**. Detta motsvarar en effektivisering på 11 procent.

Denna besparing skulle motsvara en skattesänkning om 2,73 kr, från nuvarande 33,18 till 30,45 kr. Verksamheterna i kommunen skulle även kunna utvecklas för motsvarande summa. Sammantaget motsvarar det till exempel grundskoleverksamhet för ytterligare 3 400 elever, förskola för 2 800 barn eller särskilt boende för 300 personer inom äldreomsorgen.

<i>Effektiviseringspotential för Kalmar kommun</i>		
Verksamhetsområde	Effektiviseringspotential, mkr	Procent
Förskola	60	14%
Grundskola	29	5%
Gymnasium	0	0%
Äldreomsorg	117	16%
IFO	64	28%
LSS	22	5%
Totalt	292	11%

Det finns inga heltäckande svar på varför vissa kommuner lyckas bättre än andra med sin verksamhet, men några faktorer som brukar lyftas fram är bland annat:

- Tydliga politiska mål, med tydliga regelverk, ansvarsfördelning och budgetdisciplin.
- Privata utförare som skapar konkurrens.
- Analys, jämförelser och systematisk uppföljning av ekonomi och verksamhet.
- Engagerade och delaktiga medarbetare med god arbetsmiljö.
- Flexibla arbetssätt och öppenhet mot ny teknik och nya metoder.
- Ett sektorsövergripande perspektiv samt samverkan mellan enheter, kommuner och myndigheter.

Entreprenader i Kalmar kommun

	Barnomsorg	Utbildning	Äldre och funktionshindrade
Kalmar kommun	6,0%	8,1%	4,9%
Kalmar län	5,0%	5,7%	4,4%
Sverige	12,6%	12,4%	15,4%

Andelen av den kommunala verksamheten som köps in från privata företag i förhållande till den totala kostnaden för kommunens verksamhet. Källa: SCB 2015

Metodbeskrivning

Beräkningarna har genomförts i två steg. Först fastställs en målbild i form av en benchmarkinggrupp av de kommuner som kan anses utgöra föredömen i termer av hög kvalitet och låga kostnader. Sammansättningen av grupperna varierar mellan de olika verksamhetsområdena. Urvalet görs genom att först fastställa en lägstanivå för att anses hålla god kvalitet i verksamheten, utifrån mått som t.ex. betygspoäng, brukarbedömningar eller sammanvägda kvalitetsindex. Bland de kommuner som uppnår denna höga kvalitet väljs sedan de femton kommunerna med lägsta kostnader ut. Dessa kommuner utgör sedan benchmarkinggrupperna inom respektive verksamhetsområde.

Därefter analyseras vad det skulle innebära om Kalmar kommun inom respektive verksamhetsområde skulle bedriva sin verksamhet till samma låga kostnad som genomsnittsnivån för benchmarkinggruppen.

För att ta hänsyn till kommunernas skiftande förutsättningar, används i de flesta fall kostnads- och resultatmått som är rensade för strukturella faktorer. Detta görs genom att analysen utgår från de faktiska utfallens avvikelse från referensvärden eller modellberäknade värden. Höga resultat eller låga kostnader anses med andra ord uppnås om man presterar bättre än vad som förväntas utifrån kommunens struktur.

Uppgifterna avser i de flesta fall år 2016. För något enstaka mått fanns endast resultat för år 2015 tillgängligt.

För en närmare beskrivning av metoden hänvisas till rapporten "Produktivitetspotential för kommunal sektor" (Svenskt Näringsliv, januari 2017)